

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Освітня програма	7212 Екологія та охорона навколишнього середовища
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	101 Екологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

24.04.2020 р.

Справа № 0074/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «10 Природничі науки» у складі:

Олександр Голуб – головуючий,
Грановська Людмила Миколаївна,
Дмитрів Григорій Степанович,
Запотоцький Сергій Петрович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Ігор Коваленко,
Михайленко Владислав Іванович,
Оксана Білоус,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Яськів Олег Ігорович,

за участі запрошених осіб:

Попович Василь Васильович – гарант ОП,
Погребняк Володимир Григорович – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	7212
Назва ОП	Екологія та охорона навколишнього середовища
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи. ГЕР зобов'язана обґрунтувати власну оцінку, незалежно від того, чи вона збігається чи відрізняється від оцінки, наданої експертною групою. Особливо потребують обґрунтування та докладності рівні відповідності А, Е та F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Формування та розвиток освітньо-професійної програми «Екологія та охорона навколишнього середовища» базується на «Стратегії та концепції розвитку ЛДУ БЖД до 2029 р.» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/strategiya_ta_koncepciya_rozvitku_ldubzhd.pdf. При формуванні цілей ОПП була врахована місія ЗВО, яка полягає, в першу чергу, у створенні умов для надання якісної сучасної освіти у галузі безпеки людини через вільне творче навчання та наукові дослідження відповідно до потреб суспільства та перспектив розвитку держави

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Як відзначають експерти, активну участь у вдосконаленні ОПП приймали роботодавці (протоколи кафедри № 2 від 24.09.18 р, №2 від 9.09. 19 р.). Однак на сайті університету відсутня інформація про обговорення проєктів освітніх програм зі стейкхолдерами, а також відсутні пропозиції до змін у ОП. В Університеті діють Методичні рекомендації щодо розробки та оформлення освітніх програм у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, однак тільки у р.3 №"Прикінцеві положення" передбачено можливість перегляду та оновлення ОП, але механізм надання та врахування пропозицій стейкхолдерів відсутній.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Процедура вибору індивідуальної освітньої траєкторії описана в «Положенні про організацію освітнього процесу В ЛДУ БЖД» лише стосовно її організації. Бажано навести у відповідному Положенні про формування індивідуальної траєкторії детальну інформацію про особливості вибіркового ОК, яке дозволить чіткіше визначити всі особливості її формування і не потребуватиме додаткових коментарів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Оскільки в матрицях через дескриптори описані лише обов'язкові ОК, то рекомендуємо додати опис вибірових ОК професійного спрямування. Має місце часткове дублювання змісту дисциплін з міждисциплінарного переліку, що рекомендовано усунути. Рекомендуємо розробити та розмістити на сайті силабуси всіх дисциплін.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Експерти відзначають, що реалізація програми академічної мобільності у рамках проекту «Erasmus+» забезпечила тісну співпрацю з Кінгстонським університетом, що дозволило реалізувати спільні проекти <https://ldubgd.edu.ua/node/200> та відзначають, що значним досягненням є те, що міжнародна академічна мобільність включає виконання студентами Кінгстонського університету магістерських робіт на базу кафедри безпеки., однак на сьогодні це тільки плани.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Процедура вибору індивідуальної освітньої траєкторії описана в «Положенні про організацію освітнього процесу В ЛДУ БЖД» лише стосовно її організації. Бажано навести у відповідному Положенні саму процедуру формування індивідуальної траєкторії з деталізацією дій та врахуванням особливості не тільки нормативних, але й вибірових ОК, що дозволить більш чітко визначити всі особливості формування індивідуальної траєкторії і не потребуватиме додаткових коментарів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Соціальні навички (soft skills) є важливими і направлені на соціальну адаптацію майбутніх фахівців у суспільстві та професійній діяльності, ОК як обов'язкових, так і дисципліни вільного вибору присутні в ОП, але не повністю відображають необхідні соціальні навички. Врахування в ОП (soft skills) дозволить майбутньому випускнику бути успішним незалежно від специфіки діяльності. Можливо треба передбачити окрему дисципліну для ОК в ОПІ

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів в рамках ОПІ «Екологія та охорона навколишнього середовища» за дуальною формою не проводиться, однак необхідно врахувати, що у вересні 2018 року Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, то бажано розпочати роботу у цьому напрямі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Експерти відмічають, що реалізація програми академічної мобільності у рамках проекту «Erasmus+» забезпечила тісну співпрацю з Кінгстонським університетом, що дозволило реалізувати спільні проекти <https://ldubgd.edu.ua/node/200>. та відмічають, що значним досягненням є те, що міжнародна академічна мобільність включає виконання студентами Кінгстонського університету магістерських робіт на базі кафедри безпеки, що є тільки планами. Однак стажування викладачів, що забезпечують реалізацію ОП є можливим у рамках даної співпраці.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Експерти та звіт про самооаналіз показує, що в університеті розвивається міжнародна академічна мобільність в рамках співпраці з Кінгстонським університетом (Велика Британія). Однак на сайті університету (Міжнародна діяльність) відсутня будь яка інформація про позитиви у такій співпраці, а саме: обмін серед академічного персоналу (стажування), та студентська мобільність.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ун-ті» (https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_vishchoy_osviti_u_ldubzhd.pdf) передбачає форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання здобувачів вищої освіти. Однак це тільки рівень засвоєння програмного матеріалу по дисципліні за 100 бальною шкалою. Рекомендується розробити більш доступну і зрозумілу систему оцінки поточного контролю знань (аудиторна робота, самостійна тощо). Передбачити у положенні процедуру і механізм запобігання та врегулювання конфліктів інтересів під час проведення контрольних заходів.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Рекомендовано: розробити єдине положення щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, яке б містило вичерпну інформацію щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання та процедур оскарження їх результатів і було доступне на сайті університету. Таке Положення має нести доступну інформацію для студентів, як єдине джерело. У Положенні про організацію навчального процесу передбачити також процедуру урегулювання та оскарження результатів проведення всіх контрольних заходів, а не тільки захисту кваліфікаційних робіт.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Процедури дотримання академічної доброчесності визначені тільки в «Положенні про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату в ЛДУ БЖД» та "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУ БЖД" Цього не достатньо. Бажано врахувати Методичні рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для ЗВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, 2019 року.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Професійна та академічна кваліфікація більшості викладачів відповідає змісту освітніх компонентів та забезпечує досягнення визначених ОПП цілей і ПРН. Однак Таблиця 2 Викладацький склад із звіту про самоаналіз свідчить про присутність викладачів, які не відповідають вимогам до дисциплін, які вони викладають ні за базовою освітою, ні за науковим ступенем, ні за виданими навчальними матеріалами (Сиса Л.В., Босак П.В., Думас І.З.). Ці викладачі не мають і відповідного навчально-методичного забезпечення дисциплін, що викладають, а саме: навчальних посібників, підручників тощо. Посилаючись на співпрацю з рядом університетів інших країн, не зрозуміло, чому викладачі не проходять стажування в цих університетах. Основний склад викладачів проходить стажування у Львівському лісотехнічному університеті або Львівській політехніці. Стажування або навчання студентів у цих університетах також відсутнє. Рекомендується поширити досвід залучення професіоналів-практиків на проведення аудиторних занять з окремих тем та поглибити практику спільного виконання наукових досліджень з ширшим колом роботодавців, при можливості на господарсько-договірних умовах.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Рекомендується поширити досвід залучення професіоналів-практиків на проведення аудиторних занять з окремих тем та поглибити практику спільного виконання наукових досліджень з ширшим колом роботодавців, при можливості на господарсько-договірних умовах. Рекомендуємо взагалі посилити науково-дослідну роботу студентів та більш широко висвітлювати її результати на сайті університету.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Експертною групою встановлено, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не виявлено. Однак бажано розробити відповідну політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка буде доступною для усіх учасників освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

На сайті відсутня доказова інформація будь якою мовою щодо здійснення процедури розроблення, затвердження та моніторингу і періодичного перегляду ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відсутня інформація на сайті університету про обговорення ОП із залученням органів студентського самоврядування.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Як відзначають експерти, активну участь у вдосконаленні ОПП приймали роботодавці (протоколи кафедри № 2 від 24.09.18 р, №2 від 9.09. 19 р.). Однак на сайті університету відсутня інформація про обговорення проєктів освітніх програм зі стейкхолдерами, а також відсутні пропозиції до змін у ОП. В Університеті діють Методичні рекомендації щодо розробки та оформлення освітніх програм у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, однак тільки у р.3 №"Прикінцеві положення" передбачено можливість перегляду та оновлення ОП, але механізм надання та врахування пропозицій стейкхолдерів відсутні.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Візнані експерти відмічають, що в університеті присутня практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників спеціальностей та освітньої програми. Щорічно проводиться опитування випускників, що дає змогу проаналізувати досвід їх працевлаштування, отримати інформацію щодо практичного застосування знань і вмінь, набутих під час навчання. Однак, на жаль, доказова інформація відсутня у відкритих джерелах.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ЗВО регулюються Статутом ЛДУ БЖД, Стратегією і концепцією розвитку ЛДУ БЖД, Положеннями про організацію освітнього процесу, про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, про навчально-науковий інститут цивільного захисту та ін. Вказані документи розміщені на офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі в закладці «Документи Університету»:
<https://ldubgd.edu.ua/pracivnikam/statut>;
https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/strategiya_ta_koncepciya_rozvitku_ldubzhd.pdf
https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/05.02_polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_bzhd_z_dodatkam.pdf
https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_vishchoyi_osviti_u_ldubzhd.pdf https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/6_instytut/ICZ/icz.pdf Ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища».

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності, визначеного ГЕР, за підкритеріями

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Як відзначають виїзні експерти, активну участь у розробці і вдосконаленні ОП приймали і приймають роботодавці (протоколи кафедри № 2 від 24.09.18 р, №2 від 9.09. 19 р.). Однак на сайті університету відсутня інформація про обговорення проєктів освітніх програм зі стейкхолдерами, а також відсутні пропозиції до змін у ОП. В Університеті розроблені «Методичні рекомендації щодо розробки та оформлення освітніх програм у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності», однак тільки у р.3 №Прикінцеві положення" передбачено можливість перегляду та оновлення ОП, а механізм надання та врахування пропозицій стейкхолдерів для удосконалення ОП відсутній. Рекомендуємо включити відповідні доповнення до ОП з урахуванням специфіки ВНЗ щодо гарантованого працевлаштування випускників, а також впровадити практику здійснення моніторингу думок майбутніх випускників щодо удосконалення ОП шляхом проведення регулярних опитувань з висвітленням їх обговорення на сайті університету.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Оскільки мета ОП – підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі природничих наук, професійна діяльність яких буде спрямована на сфері екології, охорони довкілля та збалансоване природокористування, рекомендуємо посилити ОК, які стосуються збалансованого природокористування та приділити більшу увагу викладанню дисципліни економіка природокористування. Рекомендуємо розробити та розмістити на сайті силбуси всіх дисциплін. Соціальні навички (soft skills) є важливими і направлені на соціальну адаптацію майбутніх фахівців у суспільстві та професійній діяльності, ОК як обов'язкових, так і дисципліни вільного вибору присутні в ОП, але не повністю відображають необхідні соціальні навички. Можливо передбачити треба окрему дисципліну для ОК в ОПП. Рекомендовано розпочати реальні кроки щодо впровадження дуальної форми освіти, оскільки у 2018 році Уряд країни затвердив Концепцію дуальної освіти в Україні. Рекомендуємо більш чітко сформулювати матриці відповідності ОК і ПРН з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП. Оскільки в матрицях через дескриптори описані лише обов'язкові ОК, то рекомендуємо додати опис вибіркових ОК професійного спрямування. Має місце часткове дублювання змісту дисциплін з міждисциплінарного переліку, що рекомендовано усунути. Процедура вибору індивідуальної освітньої траєкторії описана в «Положенні про організацію освітнього процесу в ЛДУ БЖД» лише стосовно її організації. Бажано навести у відповідному Положенні саму процедуру формування індивідуальної траєкторії з деталізацією дій та врахуванням особливостей не тільки нормативних, але й вибіркових ОК, що дозволить більш чітко визначити всі особливості формування індивідуальної траєкторії і це не потребуватиме додаткових коментарів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Оскільки процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначена загальною, рекомендовано розробити детальний регламент визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та поширити процедуру їх визнання не лише на вибіркові дисципліни, але і на оцінювання досягнень окремих модулів нормативних дисциплін. Експерти відмічають, що реалізація програми академічної мобільності у рамках проєкту «Erasmus+» забезпечила тісну співпрацю з Кінгстонським університетом, що дозволило реалізувати спільні проєкти <https://ldubgd.edu.ua/node/200> та відмічають, що значним досягненням є те, що міжнародна академічна мобільність включає виконання студентами Кінгстонського університету магістерських робіт на базу кафедри безпеки, що є запланованим тільки на 2020 рік.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Оскільки в університеті активно розвивається міжнародна співпраця з ВНЗ країн світу, то рекомендовано розробити додаткові заходи, направлені на сприяння міжнародній академічній мобільності здобувачів вищої освіти через розвиток мовних компетенцій, які мають бути більш конкретно відображені в ОП. У звіті експертів наведено, що

завдяки міжнародній співпраці, викладачі університету застосовують інноваційні методи навчання, рекомендуємо з'ясувати ці питання та навести пояснення, про які само інноваційні методи йде мова.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ун-ті» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_vishchoy_osviti_u_ldubzhd.pdf) передбачає форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання. Однак це тільки рівень засвоєння програмного матеріалу з дисципліни за 100 бальною шкалою. Рекомендується розробити більш доступну і зрозумілу систему оцінки поточного контролю знань (аудиторна робота, самостійна тощо). Передбачити у положенні процедуру і механізм запобігання та врегулювання конфліктів інтересів під час проведення контрольних заходів. Рекомендовано розробити єдине положення щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, яке б містило вичерпну інформацію щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання та процедур оскарження їх результатів, яке буде доступним на сайті університету для всіх учасників навчального процесу. Оскільки на сьогодні дана інформація подається з різних джерел, у тому числі і усних. У Положенні про організацію навчального процесу рекомендуємо передбачити також процедуру врегулювання та оскарження результатів проведення всіх контрольних заходів, а не тільки захисту кваліфікаційних робіт. Процедури дотримання академічної доброчесності визначені тільки в «Положенні про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату в ЛДУ БЖД» та «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛТД БЖД». Цього не достатньо. Бажано врахувати Методичні рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для ЗВО щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, 2019 року.

Критерій 6. Людські ресурси

Професійна та академічна кваліфікація більшості викладачів відповідає змісту освітніх компонентів та забезпечує досягнення визначених ОПП цілей і ПРН. Однак Таблиця 2 «Викладацький склад» із звіту про самоаналіз свідчить про присутність викладачів, які не відповідають вимогам до дисциплін, які вони викладають ні за базовою освітою, ні за науковим ступеням, ні за виданими навчальними матеріалами (Сиса Л.В., Босак П.В., Думас І.З.). Основний склад викладачів проходить стажування у Львівському лісотехнічному університеті або Львівській політехніці, хоча міжнародні наукові зв'язки присутні в університеті і розвиваються. Стажування або навчання студентів у цих університетах також відсутнє. Рекомендується поширити досвід залучення професіоналів-практиків для проведення аудиторних занять з окремих тем та поглибити практику спільного виконання наукових досліджень з ширшим колом роботодавців, при можливості, на господарсько-договірних умовах. Рекомендуємо взагалі посилити науково-дослідну роботу студентів та більш широко висвітлювати її результати на сайті університету. Оскільки на сайті висвітлені результати тільки одного студента з результатами наукового конкурсу у 2018 році.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано розробити і впровадити анкетування серед студентів і курсантів з метою виявлення випадків дискримінації, оскільки натепер опитування не проводяться з цих питань. Рекомендовано проводити роботи по створенню достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Експертною групою встановлено, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не виявлено. Однак бажано розробити відповідну політику та процедуру врегулювання можливих конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка буде доступною для усіх учасників освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендовано проводити зворотній зв'язок з роботодавцями у межах ОПП не тільки через зустрічі і рецензування, але й шляхом проведення анкетування серед роботодавців з оприлюдненням його узагальнених результатів. Залучити до співпраці з метою забезпечення якості ОПП Асоціацію випускників із відображенням її результатів роботи на сайті університету. Як відзначають виїзні експерти, активну участь у вдосконаленні ОПП приймали роботодавці (протоколи кафедри № 2 від 24.09.18 р, №2 від 9.09. 19 р.). Однак на сайті університету відсутня інформація про обговорення проектів освітніх програм зі стейкхолдерами, а також відсутні пропозиції до змін у ОП. В Університеті діють Методичні рекомендації щодо розробки та оформлення освітніх програм у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, однак тільки у р.3 «Прикінцеві положення» передбачено можливість перегляду та оновлення ОП, а механізм надання та врахування пропозицій стейкхолдерів відсутній. На сайті відсутня доказова інформація щодо здійснення процедури розроблення, затвердження та моніторингу і періодичного перегляду ОП. Виїзні експерти відмічають, що в університеті присутня практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників спеціальностей та освітньої програми. Щорічно проводиться опитування випускників, що дає змогу проаналізувати досвід їх працевлаштування, отримати інформацію щодо практичного застосування знань і вмінь, набутих під час навчання. Однак, на жаль, доказова інформація відсутня у відкритих джерелах.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ЗВО регулюються Статутом ЛДУ БЖД, Стратегією і концепцією розвитку ЛДУ БЖД, Положеннями про організацію освітнього процесу, про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, про навчально-науковий інститут цивільного захисту та ін. Рекомендовано завершити роботу по вдосконаленню структури сайту ЗВО, у тому числі і англійською мовою, про такі наміри адміністрація університету повідомила експертну комісію також. Рекомендуємо зробити його більш доступним і зрозумілим шляхом удосконалити принципи розміщення інформації у «Віртуальному університеті».

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ